

Peillwyr a phlanhigion
bwyd Trefynwy

Monmouth's pollinators
and food plants

Faint o'r planhigion a'r peillwyr hyn
allwch chi eu canfod ac o amgylch
tref Trefynwy? Gadewch i ni wybod lle
a phryd y gwelwch nhw, efallai y
gallech anfon ffotograff atom hefyd.

How many of these plants and pollinators can you find in and around Monmouth Town? Let us know where and when you see them, perhaps you could send us a photo too.

e: NiN@monmouthshire.gov.uk

www.monmouthshire.gov.uk/nin

Gwenynen Durio Lwyd

(*Andrena cineraria*).

Gwenynen unig sy'n cloddio tyllau nyth mewn lawntiau ac ymylon ffyrdd.

Ar Feipen Wyllt.

Ashy Mining Bee

(*Andrena cineraria*)

A solitary bee which excavates nest-holes in lawns and roadside verges.

On Wild Turnip.

Gwenynen Feirch Hofran

(*Volucella zonaria*)

Mae hofrenbryfed mwyaf
Prydain yn dynwared Gwenyn
Feirch, er mwyn codi ofn ar
ysglyfaethwyr.

Ar Benrhudd.

Hornet Hoverfly

(*Volucella zonaria*)

Britain's largest hoverfly
mimics a Hornet, scaring off
predators.

On Marjoram.

Pili-palod Gwyn Cleisiog

(*Melanargia galathea*)

Dolydd blodau gwylt, ymylon
ffyrdd heb eu torri a gerddi,
dyma le mae eu lindys yn
bwydo ar laswellt.

Ar Lysiau'r Gwaedlyn.

Marbled White Butterfly

(*Melanargia galathea*)

Wild-flower meadows,
unmowed roadside verges
and gardens, where its
caterpillars feed on grasses.

On Yarrow.

Cacynen Unig

(*Ectemnius continuus*)

Cacynen unig sy'n gwneud
tyllau nyth mewn pren marw,
wedi'i stocio â phryfed bach.

leaf icon Ar Ffenigl.

Solitary Wasp

(*Ectemnius continuus*)

A solitary wasp which makes
nest-holes in dead wood,
stocked with small flies.

leaf icon On Fennel.

Cacynen y Coed

(*Bombus hypnorum*)

Wedi cyrraedd yn ddiweddar
o Ewrop sy'n aml yn gwneud
nythod mawr mewn siediau a
blychau adar.
leaf icon Ar Driaglog.

Tree Bumblebee

(*Bombus hypnorum*)

A recent arrival from Europe
which often makes large nests
in sheds and bird-boxes.

leaf icon On Valerian.

Gwenynen Cribio Gwlân

(*Anthidium manicatum*)

Gwenynen unig. Mae'n gwneud nythod mewn waliau, wedi'u leinio gyda blew planhigion. Mae'r gwryw yn diriogaethol, gan yrru pryfed eraill o'i flodau.

Ar Saets.

Wool Carder Bee

(*Anthidium manicatum*)

A solitary bee. It makes nests in walls, lined with plant hairs. The male is territorial, driving off other insects from its flowers.

On Sage.

Cribell Felen

(*Rhinanthus minor*)

Mae'r planhigyn hwn i'w weld mewn dolydd blodau gwylt, mae'n lled-barasitig ar laswellt ac felly'n eu gwanhau gan roi cyfle i flodau gwylt ffynnu. Caiff hefyd ei alw yn glecian y gwellet gan fod ei hadau'n 'clecian' pan mae'n amser torri gwair.

Yellow Rattle

(*Rhinanthus minor*)

This plant is found in wildflower meadows, it is semi-parasitical on grasses so weakens them thereby giving the flowers a chance to thrive. It is also known as hay rattle as when its seeds 'rattle' the hay is ready to cut.

Tegeirian Cyffredin

(*Dactylorhiza fuchsii*)

Dyma yw'r mwyaf cyffredin o holl degeirianau'r DU a'r un rydych chi'n fwyaf tebygol o'i weld. Mae'n tyfu mewn llawer o wahanol gynefinoedd, o goetiroedd, ymylon y ffordd a dolydd ac yn ei blodau rhwng mis Mehefin a mis Awst. Maent yn arbennig o ddeniadol i wfynod sy'n hedfan yn ystod y dydd.

Common Spotted orchid

(*Dactylorhiza fuchsii*)

is the most common of all UK orchids and the one you are most likely to see. It grows in many different habitats from woodlands, verges and meadows and is in bloom between June and August. They are particularly attractive to day - flying moths.

Meillion Hopysaidd

(*Lotus corniculatus*)

Gelwir y planhigyn twf isel deniadol hwn hefyd yn 'bacwn ac wy' oherwydd ei blagur blodau coch a'i flodau agored melyn. Mae'r Pili-pala Glas Cyffredin yn dodwy eu hwyau ar Feillion Hopysaidd ac mae'r lindys yn bwydo ar y planhigyn. Mae meillion ac ytbys hefyd yn denu gwenyn, gwenyn-bwm a phryfed eraill ac maent yn ffafrio glaswelltiroedd byrion neu ymylon dolydd a phorfeydd.

Birds-foot Trefoil

(*Lotus corniculatus*)

This attractive low-growing plant is also known as 'eggs and bacon' on account of its red flower buds and yellow open flowers. Common Blue butterflies lay their eggs on Bird's-foot Trefoil and the caterpillars feed on the plant. Trefoils and vetches also attract bees, bumble-bees and other insects and favours short grassland or the edges of meadows and pastures.

Clafrllys Penlas

(*Knautia arvensis*)

Mae'r rhain yn berlysiau lluosflwydd, yn blodeuo rhwng Mehefin – Hydref, a gellir dod o hyd iddo ar borfa arw, gwrychoedd, ymylon y ffordd a thir gwastraff glaswelltog. Mae'n denu nifer fawr o wenyn, pili-palod, gwyfynod a phryfed hofran.

Field Scabious

(*Knautia arvensis*)

is a perennial herb, flowering between June – October, it can be found on rough pasture, hedgerows, verges and grassy waste ground. It attracts large number of bees, butterflies, moths and hoverflies.

Y Bengaled

(*Centaurea nigra*)

Mae'r blodyn hyfryd hwn, sy'n debyg i'r ysgall, yn ffefryn ar gyfer llawer o wenyn, pili-palod a gwyfynod dydd. Mae ei flodau porffor deniadol yn ymddangos o fis Mehefin ymlaen ac ym mis Awst a Medi mae pengaled yn fendith i lawer o beillwyr sy'n hedfan yn hwyr ac yn ffefryn enfawr o bob math o wenyn a phili-palod gan gynnwys Cydymaith y Gwyfyn Bwrned Chwe Smotyn a'r Pili-palod Gwyn Cleisiog.

Knapweed

(*Centaurea nigra*)

This lovely thistle-like flower is a favourite for many bumblebees, butterflies and day-flying moths. Its attractive purple flowers appear from June onwards and in August and September knapweed is a boon to many late flying pollinators and a huge favourite of all kinds of bees and butterflies including Six-spot Burnets and Marbled Whites.

Llygad y Llo Mawr

Mae hwn yn blanhigion cyfarwydd wrth ymyl ffyrrd yn arbennig ar ffyrrd deuol, tir pori a dolydd. Mae ei flodau hyfryd gyda fflurynnau hir gwyn a disg melyn o fflorynnau byr yn denu llawer o bryfed ym mis Mai a mis Mehefin.

Ox-eye Daisy

This is a familiar plant along many road verges especially on dual carriageways, in pastures and meadows. Its lovely flowers with long white - ray florets and a yellow disc of short florets attract many insects in May and June.

Cefnogir gan • Supported by:

MONMOUTHSHIRE
meadows group

MONMOUTH TOWN COUNCIL

Bees for Development

transitionmonmouth
creative community action...

message line 07989 - 168121
mail@transitionmonmouth.org

www.transitionmonmouth.org

Argraffwyd ar bapur a gymeradwywyd gan y Cyngor Siwardiaeth Coedwigaeth • Printed on FSC approved paper.
Dyluniol gan • Design by: www.artmattersstudio.co.uk